

„Mera je polna!“ Vzoren učitelj in ugleden tovariš z Goriškega nam piše med ostalim tudi te-le besede, ki so značilne za goriške „turške razmere“:

„Mi smo od srca hvaležni „Slovenskemu Narodu“, da nam je prepustil svoje predale za naše težnje, za naše stradanje in skrajno obupno stanje, potem ko nas je naše domače časopisje pahnilo s palico od sebe.

Slavno uredništvo si ne more misliti, kaj mi vse trpimo. Ni le samo stradanje, nego še hujše je psovanje, preziranje, obrekovanje in preganjanje. Bolje bi bilo, da nas vržejo na cesto, nego tako nečloveško trpinčijo!“

To so res vnebokričeče razmere! In če se mi potezamo za obupano in nesrečno primorsko učiteljstvo, nam „Edinost“ predbaciva, da nadaljujemo „perfidno taktiko“, ker izpolnjujemo kot stanovsko glasilo le svojo sveto dolžnost. Povemo pa ob tej priliki na vsa usta, da bomo to „perfidno taktiko“ nadaljevali toliko časa, dokler se ne pomaga iz teh neznosnih spon obupanemu učiteljstvu.

Mera je polna, merodajni faktorji! Čuvajte, da ne vskipi! To je parola obupajočega učiteljstva — ob ednajsti uri!

Učiteljstvu na Goriškem in v Istri na znanje. Odposlanci, kateri so bili izvoljeni v deputacijo na Dunaj, so imeli dne 17. m. m. v Gorici končno posvetovanje, pri katerem se je določilo sledeče: Odposlanci vložé nemudoma prošnjo na kabinetno pisarno Nj. Veličanstva za avdienco. Spomenica o našem gmotnem stanju se izroči Njega Veličanstvu, prepis iste ministrskemu predsedniku, ministru za uk in bogočastje, krščansko-narodni slovanski zvezi, predsedniku desnice in dr. Vsako učiteljsko društvo naše dobi en prepis na znanje. Deželnim in državnim poslancem Goriškega in Istre se izroči svoječasno posebna spomenica.

Izjava. „Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“ je sprejelo v odborovi seji dne 17. m. m. na Uncu sledečo izjavo:

Podpisano predsedništvo kot tolmač tega društva popolnoma odobrava vse korake, ki jih je storilo primorsko in goriško učiteljstvo v svrhu izboljšanja svojega gmotnega stanja; obsoja pa najodločneje ono mlačno, netaktno postopanje primorskega in goriškega slovenskega časopisja. Obenem pa se zahvaljuje najtopleje „Slov. Narodu“ za njegove krepke besede, ki jih je objavil v korist trpečega goriškega in primorskega učiteljstva. Istemu učiteljstvu pa kliče: „Ne odnehajte! Krepko naprej! Pravična stvar mora zmagati! Vse slovensko učiteljstvo je z Vami!“

Za odbor „društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“ na Uncu,
dne 17. listopada 1898.

I. Šega,
t. č. tajnik.

J. Benedek,
t. č. predsednik.

Javno vprašanje! Kdor cenjenih bravcev oziroma bravk vé kaj poročati o „Leopold Filip-ovih ustanovah za ljudske učitelje“, naj blagovoli javno odgovoriti:

- 1.) Koliko je „Leopold Filip-ovih ustanov“ in koliko znašajo taiste?
- 2.) Kateri učitelj zamore dobiti tako ustanovo in pod kakimi pogoji?
- 3.) Kdo ima pravico oddajati te ustanove in za koliko let?

Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja Logaškega.

V Planini, dne 25. listopada 1898.

Iv. Šega, s. r.
t. č. tajnik.

Jos. Benedek, s. r.
t. č. predsednik.

Praznovanje vladarjeve 50 letnice. Mestni magistrat je objavil razglas, v katerem javlja, da se bo naznanil slavnostni dan s strelji iz topov na gradu in sicer 1. grudna s petimi, 2. grudna z enaindvajsetimi strelji. Dne 1. grudna zvečer bodo razsvetljena vsa mestna poslopja, a drugi dan okrašena z zastavami; ta dan bodo zaprti vsi mestni uradi. Mestno prebivalstvo se pozivlje, da se pridruži odredbam mestne občine.

Zahvala.

Presvetli knez in škof ljubljanski, dr. Anton Bonaventura Jeglič, mi je poslal petdeset goldinarjev v podporo najpotrebnejšemu učiteljskemu društvu. Ta velikodušni dar sem zabilježil v prid in podporo „Cesarja Franca Jožefa I. jubilejski ustanovi za učiteljske sirote na Kranjskem“, ki postane ob novem letu last „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“. Za ta veliki dar in za drage simpatije, katere izkazuje Nj. Prejavnost slovenskemu učiteljstvu ob vsaki priliki, izreka podpisanec najpristrčnejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 26. listopada 1898.

Jakob Dimnik,
t. č. urednik „Učit. Tov.“

Blagajnikov listek.

Dragi tovariši! Še enkrat se obračam do Vas s prav uljudno prošnjo, da se blagovolite spomniti svojih dolžnosti do „Tovariša“. Leto se bliža svojemu koncu in prav bi bilo, da bi tudi „Tovariš“ mogel pokazati ob svojem zvršetku veselo lice. Dosedaj ima naše društvo računati le z dolgom, kajti letošnje slavnostno zborovanje nam je mnogo vzelo. Upal sem, da se v zadnjem četrtletju vse uravna, a uplačila naročnikov le kapljajo in izgubil sem že upanje, da se do obnove zborovanja vsi stroški poravnajo!

Prosim torej: pošljite denarja!

Na ovitkih prihodnje številke 35. 10. grudna — izkazana bode tudi vsakemu naročniku uplačana naročnina. Blagovolite paziti na to, da mi eventuelne pomote takoj naznanite. Tudi bode imel vsak zakasnelec pridejan ček, katerega se naj blagovoli poslužiti pri svojem uplačevanju. Plačilo na čeke prihrani Vam in nam nepotrebne stroške.

Prosim tudi, da mi blagovolite vsako svojo izpremembo v naslovu takoj naznaniti!

Pozdravlja Vas

„Tovarišev“ blagajnik.

Barje, 28. listopada 1898.

Listnica uredništva:

Primorski tovariši bijejo obupen boj za skorjico vsakdanjega kruha. Dragevolje smo jim priskočili na pomoč s svojim listom ter jim ga dali na razpolago v prvi vrsti; zaradi tega smo morali odložiti več drugih člankov in dopisov, kar naj nam p. i. gg. sotrudniki blagovolijo oprostiti.

Fran Lavtižar,

učitelj

Franja Lavtižar roj. Pesjak

— poročena —

V Kamni gorici, dne 24. listopada 1898.

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Francišek Črnogaj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznani in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/3 strani 5 gld., 1/4 strani 4 gld., 1/5 strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštne še 3 gld.